

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
Mevrouw F.M. Wiersma
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 9 april 2025

betreft Onderzoek 'Veehouderij en gezondheid omwonenden' - VGO-III

ons kenmerk 170593.08U

Geachte mevrouw Wiersma,

De vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft in haar commissievergadering van 1 april 2025 haar leden gelegenheid gegeven tot het stellen van vragen over de brief van 7 maart 2025 van u en de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over het onderzoek 'Veehouderij en gezondheid omwonenden' - VGO-III.¹ De leden van de fracties van de **GroenLinks-PvdA**, **SP** en de **PvdD** hebben gezamenlijk van de geboden mogelijkheid gebruikgemaakt.

Wederom trapt u de bal vooruit door te vragen om een nieuw advies aan de gezondheidsraad. Al elf jaar lang wordt het verband tussen geitenhouderijen en het ontstaan van longontstekingen aangetoond. Het zorgt voor alleen al 89-127 vermijdbare longontstekingen in alleen de onderzochte gebieden per 100.000 inwoners.

Hoe verhouden deze cijfers zich tot het inzetten van het voorzorgprincipe onder de Omgevingswet? Hoe verhouden deze cijfers zich tot de verplichting van de staat om mensenrechten, als het recht op gezondheid en een veilig huis, te handhaven?

Bent u met deze leden van mening dat elke uitbreiding van een geitenhouderij, gezien deze impact op de gezondheid, volledig MER-plichtig moet zijn, dan wel moet worden, zodat het gezondheidsaspect volwaardig onderzocht wordt en omwonenden goed geïnformeerd zijn over de impact op hun leefomgeving en gezondheid? Zo nee, of wanneer u redeneert dat kan worden volstaan met een MER-beoordeling, hoe beredeneert u dit vanuit de verplichtingen die Nederland heeft die voortkomen uit het verdrag van Aarhus?

Negen provincies hebben een moratorium, drie dus niet. Gaat u deze drie provincies vragen om ook een moratorium in te stellen? Zo ja, wanneer, en zo nee, waarom niet? Kunt u dit ook beredeneren vanuit de internationaalrechtelijke verplichtingen waardoor Nederland de gezondheid van mensen moet beschermen. Zo niet, kunt u een reflectie geven vanuit mensenrechtenperspectief op het gegeven dat u de gezondheid van burgers op het spel blijft zetten voor potentiële geitenhouderijen die er nu nog niet zijn? Zo niet, kunt u uitleggen hoe u het recht op gezondheid in dezen hebt afgewogen tegenover het recht op eigendom? Waarom vindt u dat dit laatste zwaarder moet wegen dan het

¹ Kamerstukken I 2024/25, 28973/29683, O.

datum 9 april 2025

ons kenmerk 170593.08U

blad 2

eerste, zelfs bij nieuwe initiatieven, terwijl internationaalrechterlijk het recht op gezondheid zwaarder weegt. Welke redenering gebruikt u daarbij?

Tot slot, hoeveel concrete aanvragen voor uitbreidingen en nieuwe geitenhouderijen zijn bekend?

Een afschrift van deze brief zal worden gezonden aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De leden van de vaste commissie voor LNV zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 6 mei 2025.

Hoogachtend,

G.J. Oplaat

Voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit